

LAGES WENST INLICHTINGEN

rungen aus der Lichtanlage. Die alte Frau musste infolgedessen die ganze Nacht hindurch in ihrem durchnässten Bett im Dunkeln liegen . . .¹

Am Montag, dem 23. November, Abends, erschienen elf holländische Polizeibeamten in dem Altershaus der Schwester de Groot, Middenweg 201, um zwei der Insassen zu holen. Als Schwester de Groot äusserte, sie brauche doch nur Patienten abzugeben, für die die Herren Einberufungen oder andere schriftliche Anweisungen mithätten, wurde sie angeschnauzt: 'Halt Dein Maul, sonst schmeissen wir Dir Dein ganzes Haus durcheinander und lassen keinen Menschen hier!' . . . Im Laufe der Razzia im Hause (insgesamt wurden 6 Personen mitgenommen, Einberufungen lagen nur für 2 vor) wurde u.a. auf lärmende Weise gerufen: 'Kerls, das ist ein Prachthaus, hier ist noch wenigstens was zu holen' (gemeint waren Juden). Es blieb aber nicht beim Toben. Einer der Patienten, der auf der Liste stand, wurde, nachdem er aus einer Ohnmacht wieder zu sich gekommen war, buchstäblich die Treppe heruntergeworfen . . . Während alledem taten sich die Beamten an den Inhalt einer Schüssel Suppe gütlich.'²

Het beklag van de voorzitters van de Joodse Raad had geen enkel effect.

Het ophalen van Joden uit hun woningen was slechts een van de functies die onderdelen van de Nederlandse politie in het kader van de Jodedeportaties uitvoerden. Er was nog een tweede: het betrappen van Joden op overtredingen, waarna zij volgens Schrieke's instructie gearresteerd en ter beschikking van de Sicherheitspolizei gehouden moesten worden. De betrokken Joden werden dan als 'strafgeval' behandeld: aanvankelijk werden zij via het concentratiekamp Amersfoort naar Mauthausen gezonden, later verdwenen zij via Westerbork met de deportatietransporten naar het oosten.

In de loop van '41 was de Joden zoveel verboden, dat wie dat wilde als regel geen moeite had om overtredingen te constateren. De meeste Nederlandse politie-agenten gedroegen zich op dat gebied passief. Vandaar dat kort na de invoering van de Jodenster (begin mei '42) in de meeste steden speciale, als regel door NSB'ers geleide groepen politiefunctionarissen gevormd werden die louter tot taak hadden, Joden op overtredingen te betrappen. Een deel van die groepen werd aangehaakt aan de *Aussenstellen* van de Sicherheitspolizei (in Den Haag aan het Referat IVB 4), andere groepen bleven aanvankelijk in Nederlands verband werkzaam. Het zijn deze twee

¹ L. Peereboom is op 23 maart '43 met zijn echtgenote naar Sobibor gedeponeerd.

² Brief, 4 dec. 1942, van Asscher en Cohen aan Lages (JR, map 'Correspondentie voorzitters met Duitse autoriteiten').